

природи. PlantNet – безкоштовний додаток для визначення рослин за фото. База даних програми містить понад 20 000 різних рослин: Покритонасінних та Голонасінних дерев, кущів, ліан та трав'янистих рослин. Застосунок дозволяє змінювати регіон визначення та обрати орган рослини, за яким буде здійснюватися визначення. Додаток аналізує фото (онлайн чи завантажене з галереї), і видає докладну інформацію. Результати пошуку передбачають точну ботанічну назву рослини – латинську та українську, фотографії, опис та іншу довідкову інформацію. За допомогою цього мобільного застосунки можна ідентифікувати види рослин, які зростають у оточенні учнів та знаходити і аналізувати інформацію стосовно їх можливого поширення на території України.

Усе це в комплексі допомагає формувати інтерес учнів до біології як навчального предмета. В різних навчальних ситуаціях, залежно від змісту матеріалу, відбувається екологічне, етичне, естетичне, гігієнічне, фізичне, патріотичне виховання.

Список використаних джерел

1. Історія розвитку мобільних програм [Електронний ресурс]. URL: <https://prokompter.ru/istorija-razvitiya-mobilnyh-prilozhenij/>
2. Мізюк В., Дмирієва М. Використання мобільних технологій на уроках інформатики в умовах змішаного навчання. Український педагогічний журнал № 3. 2019. С. 85-93.
3. Цуруль О.А. Дистанційний курс «Методика навчання біології»: досвід розробки та впровадження / О.А. Цуруль // Збірник наукових праць Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Т.: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2017. Вип. 1. С. 167-177.

О. Л. Морін, м. Київ
Україна

АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДО ВИБОРУ ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ

Анотація. У статті розкриваються аспекти підготовки здобувачів базової середньої освіти до вибору профілю навчання у межах профільної середньої освіти. Однак на думку авторів відкритими залишаються питання формування змісту і технології практичної реалізації цього процесу, що обумовлює доцільність подальших розвідок у теоретичній площині та розробки відповідних педагогічних технологій.

Ключові слова: здобувачі базової середньої освіти, допрофільна підготовка, вибір профілю навчання, педагогічні засоби.

Вступ. Затверджений у липні 2024 р. Кабінетом Міністрів України Державний стандарт профільної середньої освіти визначає розподілений за освітніми галузями загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти, структуру та зміст профільної середньої освіти, вимоги до обов'язкових результатів їхнього навчання, тощо. У стандарті зазначається, профілі навчання формують заклади освіти шляхом їх вибору здобувачами освіти на основі аналізу власних потреб, готовності, уподобань та інтересів за сприяння педагогічної ради, що формує відповідні пропозиції щодо змісту, підходів і методів організації освітнього процесу, зумовлені її баченням і спроможністю, очікуваннями батьків та місцевої громади і суспільства, запитами засновників закладів освіти і суспільними пріоритетами [2].

Однак відкритим залишається питання, як мають самі здобувачі освіти здійснювати означений вибір?

Усе вище зазначене визначило мету запропонованої статті, розгляд аспектів підготовки здобувачів базової середньої освіти до вибору профілю навчання.

На нашу думку, підготовка учнів базової середньої освіти до вибору профілю навчання має відбуватися шляхом внесення змін в освітню діяльність. Відповідні зміни мають відбуватися з використанням відповідних педагогічних засобів у процесі здійснення урочної та позаурочної освітньої діяльності здобувачів освіти.

До основних педагогічних засобів такої підготовки, можна віднести:

- надання здобувачам освіти профільно-орієнтаційної інформації;
- оглядове ознайомлення з професіями;
- проведення предметних тижнів;
- профільні проби;
- профільна діагностика і профільна консультація.

Окреслений вище педагогічні засоби є невід'ємними складовими пропедевтичних курсів за вибором профільно-орієнтаційного та профорієнтаційного спрямування.

Як приклад, можна запропонувати створений співробітниками лабораторії виховання готовності до ринку паці Інституту проблем виховання НАПН України курс за вибором «Сходинки до професійного самовизначення», запропонований для впровадження у закладах загальної середньої освіти. Мета курсу полягає у здійсненні профільної орієнтації здобувачів базової середньої освіти шляхом сприяння формуванню в них цілісної системи компетентностей, створення сприятливих умов для побудови свідомої і обґрунтованої освітньої і професійної траєкторії [3].

Мета курсу реалізується шляхом вирішення наступних завдань:

- спираючись на закладену у змісті курсу інтеграцію з відповідними предметними галузями сприяти формуванню системи знань про соціальну, економічну, політичну, екологічну структуру суспільства з метою створення умов для усвідомлення здобувачами освіти власного місця в ньому;

- сприяти оволодінню здобувачами освіти різними способами спілкування під час опитувань, дискусій, бесід за круглим столом, роботи в команді, з метою формування в них умінь аналізувати ситуацію, приймати самостійні рішення, нести відповідальність за свій власний вибір;

- ознайомлення зі складовими життєвого та професійного успіху, способами та прийомами створення сучасних форм професійного резюме, портфолію, самопрезентації тощо, з метою формування усвідомлення здобувачами освіти себе як особистості активної, самостійної, діяльної, здатної зробити правильний професійний вибір [3].

Впровадження курсу зокрема створює сприятливі умови для формування позитивної мотивації освітньої діяльності здобувачів освіти. Це відіграє роль рушійної сили у свідомому виборі одного з профілів навчання у старшій школі. Крім того, це сприяє цілеспрямованому та систематичному впливу на особистість учня, базуючись на науково обґрунтованому підході до вивчення і врахування його інтересів, схильностей, здібностей та інших індивідуальних особливостей розвитку.

Крім того, впровадження в освітню практику пропедевтичних курсів за

вибором профільно-орієнтаційного та профорієнтаційного спрямування опосередковано сприятиме і досягненню зазначеній у Державному стандарті базової середньої освіти її мети, а саме розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу [1].

Висновки. Таким чином, на нашу думку, впровадження окреслених вище педагогічних засобів, мають забезпечити:

- створення умов для профільного та професійного самовизначення здобувачів освіти, з урахуванням їхніх здібностей, уподобань та інтересів;
- формування загального рівня освітньої підготовленості здобувачів освіти, що забезпечить успішне опанування обраним освітнім профілем;
- залучення здобувачів освіти до різних видів діяльності з метою формування необхідних вмінь для успішного самостійного життя та професійної діяльності, сприятиме ефективному застосуванню набутих теоретичних знань і практичних вмінь у реальних умовах;
- розширення знань про професійну діяльність людини та формування особистісних якостей, необхідних у майбутньому для високого рівня готовності до сучасного ринку праці.

Окреслені вище педагогічні засоби підготовки здобувачів базової середньої освіти до вибору профілю навчання не охоплюють усіх аспектів проблеми профільного самовизначення. Відкритими залишаються питання формування змісту і технології практичної реалізації цього процесу. Тому виникає необхідність подальших розвідок у цьому напрямі у теоретичному і практичному аспектах.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року № 898.

2. Державний стандарт профільної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851.

3. Форми і методи формування професійно-ціннісних орієнтацій учнів до трудової діяльності: методичні рекомендації / З. В. Охріменко, О. Л. Морін, А. М. Шевенко, Г. Р. Вороніна; за ред. З. В. Охріменко. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2022. 90 с

*Д. В. Недлінська, Г. С. Ковальчук, м. Київ,
Україна*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЖИТТЄСТІЙКОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

***Анотація.** У статті окреслено проблему формування життєстійкості дітей та підлітків у воєнних умовах у закладі освіти. Представлено алгоритм по формуванню навичок резильєнтності у здобувачів освіти. Висвітлено ігри, для використання у роботі з учнями, які сприятимуть підвищенню рівня життєстійкості.*

***Ключові слова:** життєстійкість, резильєнтність, ігрова технологія, здобувачі освіти.*

В наші дні Україна переживає часи протистояння вторгненню, відстоюючи свою незалежність. В реаліях українського суспільства існують загрози життю через дію обставин непереборної сили, такі як бойові зіткнення на території нашої країни, ракетні обстріли рідних селищ і міст. Тому в умовах соціальних та політичних викликів, які переживаємо ми зараз на перший план у вихованні дітей і підтримці дорослих виходить необхідність формування навичок резильєнтності, життєстійкості.

За американським психологом С. Мадді, «життєстійкість» – це особлива структура установок і навичок, що дозволяє перетворити зміни в можливості, що відображає психологічну живучість і розширену ефективність людини, пов'язану з її мотивацією до подолання стресогенних життєвих ситуацій [1].

Під резильєнтністю в психології розуміють здатність особистості зберігати в несприятливих ситуаціях стабільний рівень психологічного і фізичного функціонування, виходити з таких ситуацій без стійких порушень, успішно адаптуючись до несприятливих змін [2].

Важливу роль для здобувачів освіти у процесі адаптації до змін, набуття навички психологічної стійкості набувають педагоги, які намагаються не лише передавати знання, але й підтримувати атмосферу захищеності, спокою та